

Toespraak opening Energie Kenniscentrum, Leeuwarden

4 september 2019

Hear Verhagen, hearen Beerda en Faber, persoaniel fan Oosterhof
Holman en Ekwadraat, achte oanwêzigen,

Wolkom,

In hiel soad fan wat Fryslân te bieden hat en fan wat Fryslân wol, sjogge
jo hjir op dit plak.

Ik begryp hiel goed wêrom de minsken fan it Wetterskip en oaren hjir
graach fergaderje wolle.

Welkom.

Omdat we vandaag veel bezoekers van buiten Fryslân hebben, ga ik
verder in onze eerste rijkstaal, het Nederlands.

Wat een mooie locatie.

Op de rand van stad en platteland.

Zo maak je van een vuilstort een triple A-locatie.

De felicitaties gaan natuurlijk uit naar Ekwadraat en Oosterhof Holman
voor dit fraaie gebouw en de gedachte die erachter zit.

Lokwinske.

Het is een terp nieuwe stijl.

Dat past helemaal bij Fryslân.

En helemaal bij Leeuwarden, de stad die gebouwd is op terpen.

Een dorp dat op en rond een terp is gebouwd, heeft als kenmerk dat het eindigt op -um.

Wirdum, Swichum, Hogebeintum.

Zelfs dat kenmerk geldt voor dit Kenniscentrum.

Op en rond deze terp worden allerlei oplossingen bedacht om de verdere klimaatverandering en daarmee de zeespiegelstijging tegen te gaan.

Het Energie Kenniscentrum helpt ons om met nieuwe vormen van energie de voeten droog te houden.

Het is letterlijk en figuurlijk een 'proeftuin'.

Letterlijk en figuurlijk een podium om aan een schone toekomst van Fryslân te werken.

We staan bij een blikvanger die mede de horizon van Leeuwarden gaat bepalen.

Het vraagt durf én inzicht om hier dit kenniscentrum te openen.

De voorbereiding heeft een lange adem gevraagd.

Maar daar hebben Douwe Faber en Harm Beerda zich niet door laten afschrikken.

Gelukkig maar.

Hier wordt gewerkt, met een glimlach en een prachtig uitzicht, aan een schone wereld.

Juist zo'n werkhouding kan duurzaamheid dichterbij brengen.

Want als je dat uitstraalt, is duurzaamheid niet een last maar een lust.

Het plezier dat dit gebouw uitstraalt, vind je ook terug in de materialen die gebruikt zijn. Uiteraard is er zo duurzaam en circulair mogelijk gebouwd. Ook onderdelen van de sporthal uit Sneek zijn gebruikt.

Dit alles past bij de uitgangspunten die de nieuwe coalitie in Provinciale Staten in juni van dit jaar heeft gepresenteerd.

Met het opwekken van duurzame elektriciteit ligt Fryslân op dit moment goed op koers.

We gaan er vanuit dat de doelstellingen voor wind- en zonne-energie in 2020 dan ook gehaald gaan worden.

De provincie zit wat betreft het opwekken van duurzame elektriciteit al boven de doelstelling van 20 procent (23,5% in 2017).

Binnen 10 jaar moet echter een derde van de **totale** Friese energie - zowel elektrische als ook de warmtevoorziening - duurzaam opgewekt zijn.

En daarmee zijn we momenteel ongeveer halverwege (11,5 % in 2017).

Het vraagt dan ook nog een enorme inspanning om die doelen te bereiken.

Alle innovatiekracht is nodig.

Wat betreft circulaire economie is Fryslân al geëerd als nationaal kampioen.

De nieuwe coalitie wil Europa in en op dit terrein tot de Europese top behoren.

Met zulke ambities staat de provincie niet alleen.

Ook gemeenten en het Wetterskip Fryslân hebben die ambities. En zuivelbedrijven en boeren, bijvoorbeeld op Schiermonnikoog.

Ze zijn allen op zoek naar mogelijkheden en voorbeelden om te komen tot die schone en duurzame wereld. Daar moet het ook vandaan komen. De overheid stimuleert en faciliteert, maar het zijn ook de consumenten die het verschil moeten maken.

We zien overal signalen dat de wereld verandert.
Temperatuurrecords sneuvelen.

Over een maand houdt meteoroloog en weerman Gerrit Hiemstra de negende Rede van Fryslân over de klimaatverandering.

Niet iedereen staat open voor zijn boodschap, maar hij blijft het van groot belang vinden om die te brengen. We gaan met veel belangstelling op 3 oktober naar Hiemstra luisteren.

Dames en heren,

De nieuwe tijd vraagt om allemaal nieuwe vormen van energie.

Alleen al omdat de aardgaswinning stopt.

We weten dat naast de noodzaak er ook de bereidheid is om aan die nieuwe energievoorziening te werken.

Fryslân is het land van de energiecoöperaties.

Van onderop bedenken ze hier allerlei mogelijkheden om met duurzame energie aan de slag te gaan.

Dat innovatieve komt hier samen.

Willen we dat als overheden verder stimuleren, dan kunnen we hiervoor nog wel wat stappen zetten.

Bijvoorbeeld met betrekking tot de subsidie Stimulering Duurzame Energieproductie, de zogenaamde SDE-subsidie.

De inzet daarvan zou flexibeler kunnen, dat hebben we ook in een bericht aan de minister voorgelegd.

Niet toekennen per adres, maar per collectief.

Het *Friesch Dagblad* heeft daar vorige maand al over bericht. Zo kan, volgens de vereniging Noardlike Fryske Wâlden, door het gebiedsgebonden toewijzen niet alleen meer zonne-energie worden opgewekt maar ook mega-zonneweiden worden voorkomen.

Daarnaast zien we ook hier de effecten van de gerechtelijke uitspraak over de PAS, de stikstofaanpak.

Die plannen stillegt.

Ook plannen die juist het milieu dienen en maar een heel klein stikstofeffect hebben.

Douwe Faber komt dit met Ekwadraat nu in de praktijk tegen.

Mijn oproep is dat we hiervoor snel een uitweg moeten vinden.

De komende maanden mogen we die verwachten uit Den Haag. Ik reken erop dat Johan Remkes, in zijn rol van voorzitter van het Adviescollege Stikstofproblematiek, snel met een oplossing komt.

Laten we vooral zorgen dat die meteen voor duidelijkheid zorgt en zo praktisch mogelijk is.

Mijn stelling is: Fryslân mag niet op slot!

Prima dat we de zaken netjes regelen, vooral op milieugebied.

Maar als zelfs onze ambities om de wereld schoner te maken daardoor in de knel komen, maken we het ons wel heel lastig.

Het paard moet weer vóór de wagen.

Dames en heren,

Nogmaals de felicitaties voor dit mooie nieuwe kenniscentrum en alles waar het voor staat.

Help Fryslân en de rest van de wereld vooruit!